

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 15CoP/28/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5722203022
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5722203022.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Mejstříka, členiek senátu Mgr. Silvie Tisovej a JUDr. Miriam Štillovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: A. B., nar. XX. XX. XXXX a C. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom ako rodičia, maloleté deti v striedavej starostlivosti oboch rodičov, zastúpené kolíznym opatrovníkom Ústredím práce, sociálnych vecí a rodiny, Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, deti rodičov, matka: D. E. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. A. XXXX/XX, D., zastúpená AK JUDr. Silvia Tatarková, s.r.o., so sídlom Martin, Škultétyho 472/10, IČO: 36 868 105 a otec: D. D. B., G., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. XXXX/X, D., zastúpený JUDr. Elenou Ľalíkovou, advokátkou so sídlom H., G. XX, o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, na odvolanie matky maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Martin, č.k. 19P/190/2022-224 zo dňa 06. 02. 2023, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým vylúčil návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom na samostatné konanie,
o s t á v a nedotknutý.

V ostatných výrokoch rozsudok okresného súdu p o t v r d z u j e .

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Martin jednotlivými výrokmi rozhodol o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom tak, že otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti v týždenných intervaloch od nedele párneho kalendárneho týždňa od 18,00 hod. do nedele nepárneho kalendárneho týždňa do 18,00 hod. a matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti v týždenných intervaloch od nedele nepárneho kalendárneho týždňa od 18,00 hod. do nedele párneho kalendárneho týždňa do 18,00 hod. Rodič, ktorý končí svoju osobnú starostlivosť o maloleté deti, dovezie maloleté deti do domácnosti toho rodiča, ktorý preberá osobnú starostlivosť o maloleté deti. Súd tiež upravil stretávanie sa rodičov s deťmi počas vianočných prázdnin tak, že matka je oprávnená stretávať sa s deťmi párnym kalendárny rok od 26. 12. od 11,00 hod. do 27. 12. do 11,00 hod. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi nepárnym kalendárny rok od 26. 12. od 11,00 hod. do 27. 12. do 11,00 hod. Návrh matky na zmenu zverenia maloletých detí súd zamietol. Súd tiež vylúčil návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom na samostatné konanie. Záverom konštatoval, že dochádza k zmene rozsudku Okresného súdu Martin č.k. 4P/102/2018 zo dňa 28. 05. 2020 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 9CoP/17/2020-536 zo dňa 25. 06. 2020 vo výroku upravujúcom striedavú osobnú starostlivosť o maloleté deti a osobnú starostlivosť počas vianočných prázdnin. Posledným výrokom súd rozhodol o náhrade trov konania tak, že žiaden z účastníkov nemá na ne nárok. Svoje rozhodnutie zdôvodnil poukazom na ustanovenia Zákona

o rodine, najmä § 24, § 26 a § 36, resp. ust. § 52 CMP a § 166 CSP. V odôvodnení rozsudku súd konštatoval, že naposledy boli práva rodičov a detí upravované rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 4P/102/2018 zo dňa 21. 11. 2019 v spojení s opravným uznesením zo dňa 23. 12. 2019, ako aj v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 28. 05. 2020. Týmto rozsudkom bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené a na čas po rozvode upravené práva a povinnosti tak, že deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. V tejto veci súd rozhodoval na základe návrhu matky, ktorý podala 31. 08. 2022 a domáhala sa zmeny zverenia maloletých detí z osobnej starostlivosti oboch rodičov do výlučnej starostlivosti matky. Tiež žiadala zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom. V návrhu dôvodila tým, že striedavá osobná starostlivosť nevedla k očakávanému stavu a tak je potrebné nanovo prehodnotiť a upraviť práva a povinnosti rodičov tak, aby to bolo v súlade s najlepším záujmom detí. V tejto súvislosti súd v súlade s ust. § 121 CMP skúmal, či existujú podmienky pre zmenu predchádzajúceho rozhodnutia, ktorým bolo naposledy rozhodované o právach a povinnostiach rodičov a detí. V tomto prípade je zmena pomerov oproti času, keď súd rozhodoval v pôvodnom konaní, hmotnoprávnou podmienkou, pričom zmena pomerov má byť trvalejšieho charakteru (§ 26 Zákona o rodine). Vychádzajúc z uvedených zásad súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní a s prihliadnutím na názor maloletých detí dospel k záveru, že neboli splnené podmienky pre zmenu predchádzajúceho rozhodnutia. Dôvody, ktoré uvádzala matka maloletých detí, a to najmä pracovnú vyťaženosť a kariéru otca, nedostatočnú starostlivosť vo veciach mimoškolských aktivít, nebolo tak závažného charakteru, aby to mohlo ovplyvniť rozhodnutie o osobnej striedavej starostlivosti rodičov. Súd sa zamerával aj na otázku vhodnejšieho usporiadania času striedavej osobnej starostlivosti a tu pripustil zmenu, keď zmenil deň „striedania“ detí, resp. upravil styk rodičov s deťmi počas vianočných prázdnin. Súd tak návrh matky na zmenu výchovného prostredia zamietol a rozhodovanie o zmene výživného vylúčil na samostatné konanie.

2. Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, podala prostredníctvom zástupcu odvolanie matka maloletých detí. Dôvodila poukazom na ust. § 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP, teda, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolateľka uviedla, že podľa nej nastali zmeny pomerov tak, ako to argumentovala pred súdom prvej inštancie, a preto súd mal rozhodnúť o zmene výchovného prostredia. Pokiaľ súd rozhodoval v minulosti, je pravda, že otec detí bol poverený vedením kardiologického oddelenia I. D., avšak dopad takejto pracovnej vyťaženia nemohol byť v čase rozhodovania známy. Podľa matky otec je nepochybne úspešným lekárom, avšak vzhľadom na jeho pracovné zaťaženie a budovanie kariéry je zrejmé, že plnohodnotnú starostlivosť o maloleté deti nedokáže zabezpečiť. Pre deti je veľmi dôležitý osobný rozvoj, ktorý do veľkej miery prebieha práve formou vzdelávania v škole a navštevovaním rôznych krúžkov alebo iných mimoškolských aktivít. Nedostatok v tejto oblasti podpory uviedol aj maloletý C., keď otec ho vozí na futbalové tréningy a zápasy len občas. Prvostupňový súd podľa názoru matky kládol príliš veľký dôraz na uplatnenie práva otca na výchovu detí a nezaobrá sa záujmami detí, ktoré by však mali byť prvoradým hľadiskom. Podľa názoru matky má otec nekritický postoj voči mimoškolským aktivitám maloletého syna z dôvodu následnej nemožnosti vykonávať výchovu maloletých v riadnom rozsahu. Prvým dôvodom jeho nekritického postoja je nezvládanie starostlivosti o maloletých s prihliadnutím na mimoškolské aktivity. Podľa matky, aj keby maloleté deti prestali navštevovať tieto aktivity, rozsah času otca stráveného s nimi sa vôbec nezmení a druhým dôvodom jeho nekritického postoja je podľa názoru matky povaha otca. Tento sa už počas manželstva s matkou správal majetnícky, nedbal na najlepší záujem a dôležitosť vytvorenia prostredia, ktoré zabezpečí rozvoj maloletých detí. Počas trvania manželstva sa deťom nevenoval a nerealizoval s nimi ani žiadne bežné pohybové aktivity. Uvedené svedčí o tom, že pre otca je kariéra a jeho vlastné pohodlie na prvom mieste a až potom u neho nasledujú záujmy detí. Navyše, v poslednej dobe začala mať matka obavu o zdravie detí, keď napr. otec sám pri chorobe maloletej A. jej naordinoval antibiotiká. Podľa matky je to neprípustné a dieťa malo byť riadne vyšetrené pediatrom. Matka je presvedčená, že podmienky na riadnu výchovu detí v súlade s ich záujmami a potrebami sú v súčasnej dobe vytvorené iba u nej, a preto sa nestotožnila s názorom prvostupňového súdu, že sú podmienky vytvorené u oboch rodičov a je priestor na pokračovanie modelu na striedavej osobnej starostlivosti. Žiadala, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že maloleté deti súd zverí do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazá platiť výživné s tým, že styk otca s deťmi sa neupravuje.

3. K podanému odvolaniu sa prostredníctvom zástupcu vyjadril otec maloletých detí. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť, pričom uviedol, že sú splnené podmienky pre zverenie detí do striedavej starostlivosti oboch rodičov. Podstatné je, či došlo k dostatočnej zmene okolností a či

je v súvislosti s touto zmenou nutné chrániť najlepšie záujmy dieťaťa zmenou doterajších výchovných pomerov. Súd dospel k správne mu záveru, že oproti roku 2020, kedy bolo rozhodované o rodičovských právach k maloletým deťom, nedošlo k takej zmene pomerov v tých skutočnostiach, ktoré tvorili skutkový podklad pre predchádzajúce rozhodnutie súdu, aby bolo namieste pristúpiť k zmene starostlivosti tak, ako si to praje matka detí. ňou popísané skutočnosti jednak nie sú tou podstatnou zmenou pomerov a jednak sú aj v rozpore so želaním maloletých detí, ktoré vyslovili názor i na súdnom pojednávaní. Otec sa domnieva, že doterajšia striedavá starostlivosť obidvoch rodičov je v súčasnosti v najlepšom záujme maloletých detí, na čo si deti rýchlo zvykli a je nesporne žiaduce ponechať túto striedavú starostlivosť aj do budúcnosti. V konaní je potrebné vychádzať z premisy, že záujmom detí je, aby boli predovšetkým v starostlivosti obidvoch rodičov, čiže platí prezumpcia v prospech striedavej starostlivosti. Túto prezumpciu možno vyvrátiť len objektívnymi dôvodmi, ktoré matka v doterajšom konaní nepreukázala.

4. Z vyjadrenia matky maloletých detí vyplynulo, že sa jej ťažko reaguje na účelové klamstvá, konfabulácie a polopravdy zo strany otca detí, ktorých cieľom je podľa nej len opätovne uviesť súd do omylu, a tak pokračovať v páchaní zla a protivenstiev. Matka uviedla, že naďalej trvá na všetkých svojich vyjadreniach v podanom odvolaní. Opätovne apelovala na súd a trvala na zvážení, či otec, ktorý podľa skúseností matky koná v rozpore so zdravým rozumom, potencionálne v rozpore so zákonom, s kresťanskou morálkou a etikou je vhodným rodičom a vzorom v starostlivosti o maloleté deti. Otcovi detí bol vytvorený rovnaký priestor na to, aby sa mohol starať o deti a zapájať sa do preventívnych opatrení výchovnovzdelávacieho procesu, ako aj podporovať deti v ich talente, jedinečnosti, formovaní osobnosti, tráviť s nimi voľný čas. Otec však svoj čas, schopnosti, financie, dovolenku, materiálne statky premrhal na veci, ktoré mu boli bližšie, čas s deťmi netrúvil a plnohodnotne nevyužil. Otec detí nerešpektuje štátne, verejné, odborné a koniec koncov ani cirkevné authority. Matka je presvedčená a zastáva názor na základe vlastných skúseností, že maloleté deti a pacienti sa stali rukojemníkmi frustrácie otca a lekára. Na jednej strane sa otec domáha svojich rodičovských práv byť s deťmi, no vzápätí odchádza na dovolenky s milenkou a deti opúšťa. Matka má obavu, že deti začnú zrkadliť správanie svojho otca, ktoré je v rozpore so slušným správaním, dobrými mravmi a kresťanskou morálkou.

5. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 65 a § 66 CMP a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v jednotlivých výrokoch podľa ust. § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Výrok, ktorým súd vylúčil návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletým deťom, ponechal nedotknutý.

6. Z preskúmaného rozhodnutia, ako aj spisového materiálu, resp. obsahu odvolania odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie konal o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom na návrh matky. Naposledy bolo o týchto právach a povinnostiach rozhodované rozsudkom Okresného súdu Martin sp. zn. 4P/102/2018 zo dňa 21. 11. 2019 v spojení s opravným uznesením zo dňa 23. 12. 2019 a v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 9CoP/17/2020-536 zo dňa 28. 05. 2020. Týmto rozhodnutím boli upravené práva a povinnosti rodičov a maloletých detí na čas po rozvoze manželstva. Maloleté deti boli zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov a otcovi bolo určené výživné. Matka sa návrhom podaným približne dva roky od posledného rozhodnutia súdu domáhala zmeny tak, že by maloleté deti boli zverené do jej výlučnej osobnej starostlivosti. Ako dôvod uvádzala pracovnú vyťaženosť otca, ale aj jeho benevolentný postoj k záujmom detí, najmä mladšiemu synovi, s ktorým nie je ochotný absolvovať všetky mimoškolské aktivity, najmä futbalové tréningy a zápasy. Otcovi tiež vyčítala morálne a charakterové vlastnosti, keď nie je ochotný svoj životný štýl prispôbiť potrebám detí. Súd prvej inštancie návrh matky na zvýšenie vyživovacej povinnosti vylúčil na samostatné konanie, a tak odvolací súd mal skúmať, či boli naplnené predpoklady na zmenu výchovného prostredia, tak ako to navrhovala matka. Po novele Zákona o rodine (zákon č. 217/2010 Z. z.) bol do rodinného práva zavedený inštitút striedavej osobnej starostlivosti. Predpokladmi, ktoré majú byť splnené kumulatívne, sú jednoznačne záujem dieťaťa na zverení do osobnej striedavej starostlivosti obidvoch rodičov, lepšia možnosť zaistenia potrieb detí pri tomto spôsobe starostlivosti ako pri výlučnej osobnej starostlivosti jedného z rodičov, spôsobilosť rodičov vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa a súhlas aspoň jedného so zverení do striedavej osobnej starostlivosti. Rozhodnutie o striedavej osobnej starostlivosti by ideálne malo vychádzať zo spoločnej vôle rodičov a ich dohody, schopnosti spolu komunikovať a spolupracovať a nezapájať dieťa do svojich osobných problémov, pretože v záujme dieťaťa je predovšetkým, aby vyrastalo v atmosfére

porozumenia, stability, tolerancie a harmónie a aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju a aby boli rešpektované práva dieťaťa. Tieto predpoklady už skúmal súd v predchádzajúcom rozhodnutí, ktorý na čas po rozvoze rozhodoval o právach a povinnostiach rodičov k maloletým deťom. Tu bolo konštatované, že obidvaja rodičia spĺňajú predpoklady pre takýto spôsob starostlivosti o maloleté deti, taktiež maloleté deti s takýmto spôsobom starostlivosti súhlasili. Súd prvej inštancie preto skúmal, či došlo k zmene pomerov, ktorá by umožňovala zmenu predchádzajúceho rozhodnutia. Opakovane bol vykonaný výsluch maloletých detí, z ktorých súd jednoznačne zistil, že spôsob starostlivosti striedavo u oboch rodičov im vyhovuje, nakoľko majú dobrý vzťah a citové väzby k oboj rodičom. Tiež zo strany rodičov neboli zistené také nedostatky, ktoré by jedného alebo druhého vylučovali z osobnej starostlivosti o deti. Pokiaľ súd prvej inštancie konštatoval, že neboli splnené hmotnoprávne podmienky pre zmenu predchádzajúceho rozhodnutia, nakoľko nezistil zmenu pomerov, ktorá by to odôvodňovala, s takýmto jeho záverom sa stotožnil aj odvolací súd. Pokiaľ aj matka poukazovala na pracovnú vyťaženosť otca, resp. jeho osobné záujmy, nejedná sa o také nedostatky v jeho starostlivosti, čo by ho z nej mohlo vylúčiť, resp. mať za následok zmenu predchádzajúceho rozhodnutia. Dôvodom pre zmenu rozhodnutia nie je ani skutočnosť, že otec sa nepodmieňuje absolútne potrebám a záujmom detí. Je nepochybné, že aj rodič musí mať vytvorený priestor jednak na pracovnú činnosť, od ktorej následne sa odvíja zabezpečenie potrieb jeho a detí, prípadne aj na mimopracovné aktivity dotýkajúce sa viac-menej jeho osobnosti. Tiež poukazovanie matky na povahu otca nie je tou skutočnosťou, ktorá by mala mať za následok zmenu výchovného prostredia, resp. že by tieto jeho vlastnosti mali negatívny vplyv na fyzický a psychický vývoj detí. Navyše, takúto povahu podľa vyjadrenia samotnej matky detí mal už predtým, čo bolo tiež jedným z dôvodov rozvodu manželstva (nejedná sa teda o novú skutočnosť).

7. Súd prvej inštancie tak v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 191 CSP a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil a na ktoré v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia riadnym spôsobom uviedol zistený skutkový stav, primeraným spôsobom opísal stanoviská procesných strán, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Tieto zároveň primeraným a dostatočným spôsobom v súlade s ust. § 220 CSP zdôvodnil.

8. Pretože matka maloletých detí v odvolaní neuviedla žiadne skutočnosti, ktoré by neboli preskúmané súdom prvej inštancie, resp. ktoré by boli spôsobilé inak vyhodnotiť skutkový alebo právny stav odvolacím súdom, z týchto dôvodov potom odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v jednotlivých výrokoch ako vecne správne potvrdil.

9. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 CSP v spojení s § 52 CMP a vyslovil, že žiaden z účastníkov konania nárok na náhradu trov odvolacieho konania nemá.

10. Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).